

מרכיבי תכנית הוראה

פדגוגיה

טיפוח ערכים
אחריות חברתית
כבוד האדם

אהבת הדעת
וערכי המורשת

טיפוח יכולות אישיות של הלומד
הכרת דרכים לקידום שיתוף פעולה

פעילות בקבוצות
קטנות תומכות

פעילות במליאה

יצירת מוטיבציה אישית וקבוצתית

שימוש
עצמאי
בחומרי
למידה
ובאתר
מוזיקה

בחירה
על בסיס
ידע
ושיקול
דעת

קשב
והתייחסות
לרעיונות
של אחרים

משימות
המזמזות
מגוון
כישורים
שונים

הרחבה

מתן משמעות

מיקוד

העברה

ויסות התנהגות

ייחוס מסוגלות

מוזיקה

מטרות:

השתתפות פעילה
בעשייה מוזיקלית

פיתוח ידע
והבנה מוזיקלית

פעילות קוגניטיבית - רגשית:

מן האינטואיציה והרגש
אל המודעות

התנסויות:

יצירה

ביצוע

האזנה

אלתור

נגינה

שירה

רישום

תנועה

העמקה:

זיהוי מרכיבים מוזיקליים בולטים

הרמוניה
מרקם
יחס
מילה-
צליל

מתח
והרפיה,
זרימת
אנרגיה

סימטריה
היררכיה
סיום
פחות/
סגור

זזה -
שונה -
דומה

גובה
משך
עצמה
גוון

הבנת מושגים מארגנים במוזיקה

תיווך המורה:

קשר בין
אומנויות

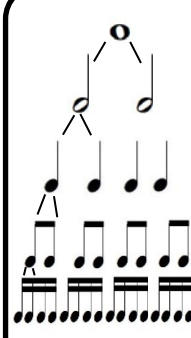
תיאור
ויזואלי
רישום

תיאור
בתנועה
"מראה

תיאור
מילולי

זיהוי מרכיבים מוזיקליים בולטים *

מבנה	מרקם	ארטיקולציה	גוון	עצמה	משך	גובה
מבנה פשוט א → ב-א א-ב-א ג-ב-א רונדו נושא ווריאציות מבנה מורכב עם תת חלוקה למשל: :A (ab) : :B(cb) : וכו' מבנה רצוף פוגה צורת סונטה קשר בין חלקים	אוסטינטו אוניסונו מנגינה וליווי קנון הומופוניה פוליפוניה הטרופוניה רבדים	מקוטע-מחובר סטקטו-לגטו פיציקטו צלילים מודגשים פרמטה טונליות מז'ור-מינור סולם מקאם מודוס הרמוניה	אופן הפקה של צליל משפחות כלי נגינה הבחנה בין כלי נגינה הבחנה בין קולות טוטי-סולו מצלול חזית ורקע	פיאנו-פורטה $p - f$ קרשנדו דימינואנדו סימני עוצמה נוספים $pp - ff$ $ppp - fff$ sf <	הפסקות תבניות מקצב שונות מפעם: מהר-לאט האצה-האטה משקל: זוגי/אי זוגי משקל משתנה משקל מורכב אלגרו אנדנטה אדג'יו לרגו	זיהוי כיוון מלודי סדר לימוד מרכיבים על פי קודאי - שירה על פי סימני יד וקריאת תווים: סול-מי דו, רה, לה, פה, סול כיוון מלודי הרחבת מנעד קריאת תווים גליסנדו רגיסטר סימני היתק ($b \#$)

המרכיבים המוזיקליים נלמדים מתוך יצירות ספציפיות ועל כן סדר הלימוד הוא גמיש. טבלה זו אינה כוללת את כל המרכיבים המוזיקליים אך משמשת כדוגמה של סדר וארגון הלימודים.

שלבי לימוד של מושגים מארגנים *

זרימת אנרגיה

כיווניות

חלקים

ציפיות

זרימת
אנרגיה

יציבות או
חוסר
יציבות

חזרה או
שינוי

גבולות
בין
חלקים

1. ציפיה לחזרה
אל:
- צליל מוכר
(טוניקה)
- חלק מוכר
(א-ב, א, רונדו)

2. ציפיה
לסימטריה

3. ציפיה לסיים
"פתוח" או
לסיים "סגור"

4. הפתעות

5. זיהוי ציפיות:
מתוך היצירה
ומתוך
התרבות

6. זיהוי סטירות
בין ציפיות

1. גלים של מתח
והרפיה:
הכנה -
הצטברות
(מאמץ) - הגעה
לשיא -
התפרצות או
דעיכה - מנוחה

2. אופי זרימת
הצלילים:
- זורם / קטוע

- צעדים /
קפיצות

- המשכיות /
שינוי פתאומי

1. זיהוי צליל
מרכזי (בית)
- התרחקות
ממנו
- התקרבות
אליו

2. סיום "פתוח"
סיום "סגור"

3. תפקוד:
- התחלה
- המשך
- סיום

4. הרמוניה
I - IV - V - I

5. מרכזים
טונליים שונים
(מודולציה)

1. חזרה או שינוי
של יחידות
מוזיקליות:
זהה-שונה-
דומה

2. זיהוי מבנה
מוזיקלי
(למשל א-ב-א)

3. שינוי במרכיב
תוך שמירה על
גרעין מוזיקלי
(למשל נושא
ווריאציות)

4. שינוי בגרעין
מוזיקלי
(למשל, פיתוח
מוטיב)

1. מקומות סיום
מקומות
מנוחה
(לעומת
עצירה
פתאומית)

2. היררכיה של
יחידות
מוזיקליות:

- מוטיב
- פסוקית
- פסוק
- משפט

3. סימטריה-
אסימטריה

4. מעברים בין
יחידות
מוזיקליות

* מתבסס על גישתה של פרופ' ורוניקה כהן ועל מחקרים בקוגניציה מוזיקלית: במברגר, ברנד, דויטץ, סרפין, פייסק, ג'קנדוף, לרדל, מאייר, נרמור, ועוד.

* מושג מארגן, למשל "סיום פתוח", הוא ביטוי תיאורי אשר נובע מתוך צירוף של מרכיבים מוזיקליים (קו מלודי עולה, סיום בצליל לא יציב, לא טוניקה) וחשוב לקשר בין שתי המערכות (תרשימים 2 ו-3).

תרשים זה משמש כמסגרת לתכנון סדר וארגון רב שנתי של הלמידה. השלבים מוצגים בצבעים.